

Tři roky na nových vlnách

Už bezmála tři roky mají čtenáři našeho časopisu možnost listovat si jeho obsahem na nově vytvořených webových stránkách¹. V průběhu této doby se celý redakční kruh snaží přicházet s novými nápady a návrhy na jejich další zlepšení. Již na začátku roku 2019, kdy jsem uveřejnil úvodník² pojednávající o tehdy aktuálním stavu webových stránek Chemických listů, se zdálo, že jejich podoba vykristalizovala do své konečné fáze. Nicméně čas ukázal, že je stále co vylepšovat. Jednalo se převážně o kosmetická dokrášení, avšak konaná s cílem čtenářům nabídnout další služby, které jsou v mezinárodním měřítku v oblasti elektronicky vydávaných časopisů již určitým standardem.

První takovou novinkou byla snaha o sjednocení základních identifikátorů jednotlivých příspěvků poskytovaných na webových stránkách s identifikátory, jež se nacházejí v tištěné podobě časopisu. Do rukopisů byla přidána klíčová slova v anglickém jazyce a možnost uveřejnit poděkování rovněž anglicky (na konci příspěvků tak přibýly odstavce *Keywords* a *Acknowledgements*). Zároveň se do angličtiny začaly překládat i české tituly úvodníků (v sekci *Obsah/Contents* na konci každého čísla časopisu). Tím byl elektronický bibliografický obsah (tzv. bibliografická metadata) v maximální možné míře připraven na snadný přenos do mezinárodních elektronických akademických služeb *Web of Science* a *Scopus*. Jistý příklon k větší internacionalizaci časopisu pak inspiroval první autorské kolektivy, které v našem časopisu opublikovaly své články v českém jazyce doplněné o plnohodnotný anglický překlad zveřejněný v elektronické verzi na webových stránkách. Dva první takové články lze dohledat v roce 2019 (cit.^{3,4}) a další čtyři v roce 2020 (cit.⁵⁻⁸). V *Chemický listech* byly nedávno rovněž uveřejněny tři články psané čistě jen v anglickém jazyce⁹⁻¹¹. Tento trend jistě přispívá k dalšímu zviditelnění české a slovenské chemické komunity v zahraničí.

Další dvě nové služby slouží pro lepší zviditelnění autorů přispívajících do *Chemických listů*. První z nich je umístění odkazu na mezinárodní autorskou databázi *Open Research and Contributor ID (ORCID)*. Jedná se o identifikátor ve tvaru alfanumerického kódu, který jednoznačně identifikuje vědecké a další akademické autory. Ten se na přání autorů vkládá do metadat příspěvku a na webových stránkách časopisu se zobrazuje v detailním náhledu onoho příspěvku pod jménem autora u světlezelené kruhové ikonky s nápisem „ID“, která je logem databáze *ORCID*. Např. můj identifikátor *ORCID* má podobu 0000-0001-9465-3931 a autorský internetový odkaz je pak <http://orcid.org/0000-0001-9465-3931>. Druhou novinkou v oblasti služeb autorům je poutač „Nejaktuálnější články stejného autora (stejných autorů)“. Ten se na webových stránkách časopisu zobrazuje v detailním náhledu příspěvků pod anglickým abstraktem v případě, že je alespoň jeden z autorů veden v interní elektronické databázi jako autor příspěvku nedávno zveřejněného v *Chemických listech*. Čtenář tak má možnost přímého přístupu k dalším publikacím stejného autorského kolektivu, které se pak povětšinou věnují i příbuzným tématům.

Poslední novinkou, jež byla na webových stránkách *Chemických listů* oznámena koncem srpna letošního roku¹², je vytvoření citační šablony¹³ časopisů České společnosti chemické – *Chemické listy* a *Czech Chemical Society Symposium Series (CCSSS)* – pro citační manažer *EndNote*. *EndNote* (v aktuální verzi X9) je komerční softwarový balíček pro správu citací (bibliografií a citačních odkazů) při psaní článků. Citační šablona vytvořená v souladu s instrukcemi pro autory aktuálně obsahuje následující druhy citací: *Book* (kniha), *Book Section* (kapitola v knize), *Edited Book* (kniha s editory), *Journal Article* (článek v časopisu), *Patent* (patenty a patentové přihlášky), *Thesis* (bakalářské, diplomové, disertační a habilitační práce a další výzkumné zprávy) a *Web Page* (internetové stránky). Podrobnější návod, jak pracovat s programem *EndNote* a připravenou citační šablonou, naleznete v odkazu¹².

Mořské vlny byly odpradávná symbolem pro věcnou a neutuchající změnu. Každá nová vlna přinášela ke břehu něco nového a s sebou si zpět brala nejen minulost, ale i část přítomnosti. Věřím, že nové vlny, ať už ty symbolizující novou etapu vývoje, nebo ty internetové, na kterých je možné dokonce (v přeneseném slova významu) i surfovat, budou pro náš časopis a jeho vážené čtenáře a podporovatele co nejdéle vlnami přinášejícími perspektivní budoucnost.

Vlastimil Vyskočil

LITERATURA

1. Vyskočil V.: *Chem. Listy* 112, 270 (2018).
2. Vyskočil V.: *Chem. Listy* 113, 1 (2019).
3. Stránská D., Berka P., Doležal P.: *Chem. Listy* 113, 337 (2019).
4. Kaňka J. a 10 spoluautorů: *Chem. Listy* 113, 726 (2019).
5. Václavková J., Kouřilová P., Vrbková J., Holub D., Hajdúch M., Džubák P.: *Chem. Listy* 114, 470 (2020).
6. Elbert T.: *Chem. Listy* 114, 609 (2020).
7. Kodr D., Rumlová M., Zimmermann T., Džubák P., Drašar P., Jurášek M.: *Chem. Listy* 114, 658 (2020).
8. Czizle S., Barkociová M., Sovány T., Regdon Jr. G., Háznagy-Radnai E., Tóth J.: *Chem. Listy* 114, 680 (2020).
9. Herman Z., Harnisch M., Ballauf L., Scheier P.: *Chem. Listy* 112, 701 (2018).
10. Lozovaya L., Grigorieva S.: *Chem. Listy* 113, 216 (2019).
11. Civiš S., Knížek A., Civiš P.: *Chem. Listy* 113, 223 (2019).
12. <http://www.chemicke-listy.cz/ojs3/index.php/chemicke-listy/announcement/view/30>, staženo 14. 10. 2020.
13. <http://www.chemicke-listy.cz/files/Chemicke%20Listy%20&%20CCSSS.ens>, staženo 14. 10. 2020.